

Παντελής Καλαϊτζίδης
Διευθυντής, Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Βόλου
pkalaitz@acadimia.org

Χαιρετισμός στο Συνέδριο:
«Πολιτική, Κοινωνία και Πολιτισμός
στην Ορθόδοξη Θεολογία στην εποχή της Παγκοσμιοποίησης»
Συνεδριακό Θεσσαλίας, Μελισσάτικα, Βόλος, 6-9 Φεβρουαρίου 2020

Σεβαστοί Πατέρες,
Αξιότιμε κ. Κοσμήτορ της Ευαγγελικής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου του
Μύνστερ,
Πανοσιολογιώτατε Διευθυντά του Οικουμενικού Ινστιτούτου Χάφινγκτον της
Καλιφόρνιας,
Αγαπητοί συνάδελφοι,
Φίλες και φίλοι της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών,

Με μεγάλη χαρά σας υποδεχόμαστε στην πόλη του Βόλου, την Ιερά Μητρόπολη
Δημητριάδος και την Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών, με την ευκαιρία της διοργάνωσης
του Διεθνούς Συνεδρίου με θέμα: «Πολιτική, Κοινωνία και Πολιτισμός στην Ορθόδοξη
Θεολογία στην εποχή της Παγκοσμιοποίησης», που διοργανώνεται από την Ακαδημία
Θεολογικών Σπουδών Βόλου, την Ευαγγελική Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου του
Μύνστερ, το Πρόγραμμα Αριστείας «Politics and Religion» του ιδίου Πανεπιστημίου, σε
συνεργασία με το Huffington Ecumenical Institute της Καλιφόρνιας.

Επιτρέψτε μου εν πρώτοις να σας μεταφέρω τις ευχές και ευλογίες του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ιγνατίου, ο οποίος απουσιάζει εκτάκτως συνοδεύοντας, κατόπιν προσκλήσεως, τον Παναγιώτατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο σε συνάντηση διαθρησκειακού διαλόγου στο Αμπού-Ντάμπι. Ο Σεβασμιώτατος θεωρεί πολύ σημαντικό γεγονός το συνέδριο που λαμβάνει χώρα αυτή τη στιγμή στο Βόλο, στο οποίο και θα παρευρεθεί και θα χαιρετήσει το Σάββατο. Επίσης, για λόγους που συνδέονται με τις αφίξεις των πτήσεών τους, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Θρησκευτικών Επιστημών Καθηγητής Herman J. Selderhuis και ο Διευθυντής του Huffington Ecumenical Institute της Καλιφόρνιας Καθηγητής π. Κύριλλος Honorun, θα απευθύνουν χαιρετισμό προς το Συνέδριο όχι στην αρχή, αλλά στο τέλος της εναρκτήριας συνεδρίας.

Η Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών, που συμπληρώνει ήδη 20 έτη λειτουργίας και που από το 2014 έχει το καθεστώς του αναγνωρισμένου Ερευνητικού Κέντρου από το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, λειτουργεί ως ένα ανοιχτό εργαστήριο σκέψης και διαλόγου της Εκκλησίας με τη διάνοηση και την κοινωνία, οργανώνοντας ετήσιους θεματικούς κύκλους σπουδών, διεθνή σεμινάρια, συνέδρια και εκδόσεις, και συνεργαζόμενη προς τούτο με ποικίλους ακαδημαϊκούς και επιστημονικούς φορείς, οικουμενικούς και διαθρησκειακούς οργανισμούς, φορείς της κοινωνίας των πολιτών, εκδοτικούς οίκους και επιστημονικά περιοδικά, καθιστώντας έτσι το Βόλο και τη Μητρόπολη Δημητριάδος τόπο συνάντησης και διαλόγου.

Μέρος της διαλογικής ατζέντας της Ακαδημίας μας είναι και η κριτική συζήτηση της σχέσης Ορθοδοξίας και Νεωτερικότητας, Ορθοδοξίας και μοντέρνου/μεταμοντέρνου κόσμου, Ορθοδοξίας και εθνικισμού, Ορθοδοξίας και πολιτικής, Ορθοδοξίας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και η εν γένει συζήτηση για τη σχέση Ορθοδοξίας και δημοκρατίας, η ειλικρινής, με άλλα λόγια, αναμέτρηση με όψεις της Ορθόδοξης παράδοσης, μακριά από κάθε ανιστορική ή μυθοποιητική προσέγγιση και η δεξίωση και υποδοχή των πορισμάτων της σχετικής επιστημονικής έρευνας, και μάλιστα της ιστορικής, από την οποία η θεολογία δεν έχει να φοβηθεί τίποτα.

Στην προοπτική αυτή εντάσσεται και η διοργάνωση του παρόντος συνεδρίου το οποίο μέσα από την κριτική μελέτη και συζήτηση σκοπεύει να αναδείξει το ζήτημα της σχέσης μεταξύ Ορθοδοξίας και Δημοκρατίας. Γίνεται γενικώς αποδεκτό ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι μία Εκκλησία της παράδοσης, της οποίας η ταυτότητα διαμορφώθηκε στην προνεωτερική εποχή, όμως οι προκλήσεις που θέτουν σήμερα η μετα-νεωτερικότητα, η εκκοσμίκευση και η παγκοσμιοποίηση καλούν σε έναν επείγοντα αναστοχασμό. Στο πλαίσιο αυτό γεννάται το ερώτημα, εάν η Ορθόδοξη Εκκλησία και η θεολογία της είναι συμβατές με τα σύγχρονα δημοκρατικά ήθη και τις αξίες της εποχής μας, και εάν η φιλελεύθερη δημοκρατία, με τη ευαισθησία της για τα ανθρώπινα δικαιώματα ή με το πρόταγμα του διαχωρισμού της Εκκλησίας από το κράτος θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή από την Εκκλησία. Συχνά η Ορθοδοξία αντιμετωπίζει με δυσπιστία, αν όχι αμφιθυμία, τέτοια ερωτήματα, αδυνατώντας να αρθρώσει λόγο απέναντι στις προκλήσεις της μετα-νεωτερικότητας, ενώ οι φιλελεύθεροι διανοούμενοι και οι διανοούμενοι του κοσμικού/εκκοσμικευμένου χώρου μάλλον αγνοούν τα

στοιχειώδη της ορθόδοξης θεολογίας και παράδοσης. Με αφετηρία τις θεολογικές προϋποθέσεις και τις ιστορικές συνιστώσες του ήθους της, ο λόγος της Εκκλησίας χρειάζεται να ενσαρκωθεί και να εμπεδωθεί μέσα στο σημερινό πλαίσιο, όπου κυριαρχούν ο δημοκρατικός τρόπος οργάνωσης του ανθρώπινου βίου και το φιλελεύθερο πνεύμα. Στην προοπτική αυτή, το παρόν συνέδριο θα επιχειρήσει να εξετάσει κριτικά από τη σκοπιά της θεολογίας, της ιστορίας και της πολιτικής επιστήμης ποικίλες ιστορικές όψεις του ζητήματος (βυζαντινή «συμφωνία», τσαρικό σύστημα, Ορθοδοξία υπό διωγμό κλπ.), τα σημερινά θέματα και προκλήσεις (Ορθοδοξία και ανθρώπινα δικαιώματα, πλουραλιστικές κοινωνίες, επιμέρους παραδείγματα της σχέσης Ορθοδοξίας και δημοκρατίας, κλπ) αλλά και τις θεολογικές παραμέτρους μιας ενδεχόμενης σύγκλισης.

Με τις σκέψεις αυτές χαιρετίζω το παρόν συνέδριο ευχόμενος γόνιμο και δημιουργικό προβληματισμό, καρποφόρες εργασίες, καθώς και ευχάριστη διαμονή για τους προσκεκλημένους μας στην πόλη του Βόλου, και με την ελπίδα να πολλαπλασιαστούν παρόμοιες πρωτοβουλίες. Πριν κλείσω το σύντομο αυτό χαιρετισμό, επιτρέψτε μου και από τη θέση αυτή να ευχαριστήσω θερμά όλους όσοι συνέβαλαν στην προετοιμασία και πραγματοποίηση του παρόντος συνεδρίου:

τον Σεβ. Μητροπολίτη Δημητριάδος κ. Ιγνάτιο εν πρώτοις, για την συνεχή υποστήριξη του έργου της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών καθώς και για την αμέριστη συνδρομή του στην πραγματοποίηση αυτού του συνεδρίου. Τον Καθηγητή Συστηματικής Θεολογίας και Κοσμήτορα της Ευαγγελικής Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου του Münster Hans-Peter Grosshans, για την εξαιρετική συνεργασία, την εμπιστοσύνη του

στην Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών, αλλά και για το γεγονός ότι είχε την ιδέα και την πρωτοβουλία διοργάνωσης του παρόντος συνεδρίου, εξασφαλίζοντας και τους αναγκαίους πόρους από το Πρόγραμμα Αριστείας «Religion and Politics» του ιδίου Πανεπιστημίου. Τον π. Κύριλλο Hovorun, Διευθυντή του Huffington Ecumenical Institute της Καλιφόρνιας και Επίκ. Καθηγητή του Πανεπιστημίου Marymount Loyola της Καλιφόρνιας, για την άριστη όπως πάντα συνεργασία και την οικονομική συμβολή του Ινστιτούτου που διευθύνει στην πραγματοποίηση του παρόντος συνεδρίου. Τον Καθηγητή και Πρύτανη του Θεολογικού Πανεπιστημίου Appeldorn της Ολλανδίας Herman J. Selderhuis, Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Ακαδημίας Θρησκευτικών Επιστημών (European Academy of Religion-EuARE), που τιμά το συνέδριο με την παρουσία του και επιβεβαιώνει τους ισχυρούς δεσμούς του Βόλου με τον διεθνή αυτό επιστημονικό οργανισμό με τον οποίο η Ακαδημία μας συνεργάζεται στενά από την ίδυσή του τον Δεκέμβριο του 2016. Τον Διευθυντή του Συμβουλίου Χριστιανικών Εκκλησιών της Βαυαρίας και Επιστημονικό Συνεργάτη της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών κ. Γεώργιο Βλαντή, για τη συμβολή του στην γένεση της ιδέας αυτού του συνεδρίου, καθώς και για τη σημαντική βοήθειά του στην προετοιμασία του προγράμματος του συνεδρίου. Τον π. Καλλίνικο Γεωργακόπουλο, προϊστάμενο του Ιερού Ναού του Αγίου Κωνσταντίνου Βόλου, για τις ποικίλες διευκολύνσεις που παρείχε για την καλύτερη διοργάνωση της ξεχωριστής αυτής εκδήλωσης. Τους συνεργάτες της Ακαδημίας Θεολογικών Σπουδών Νικόλαο Ασπρούλη, Κλαίρη Νικολάου, Βαλίλα Γιαννουτάκη, Φιλοκτήμονα Σταμόπουλο-Σαμαρά, Παναγιώτη Θεοδοσίου και Κωστή Δρυγιανάκη, για τις ακατάβλητες προσπάθειες τους και το συνεχή κόπο για την όσο το δυνατό καλύτερη προετοιμασία του συνεδρίου. Επίσης, το προσωπικό του Συνεδριακού Κέντρου

Θεσσαλίας, ιδιαιτέρως τον κ. Ηλία Κατοίκο, για την τεχνική και λοιπή υποστήριξη. Τους οδηγούς για τη σημαντική βοήθειά τους στις μετακινήσεις εντός και εκτός πόλεως. Την μεταφράστρια/διερμηνέα κ. Παρασκευή Αράπογλου για την πολύτιμη βοήθειά της στην υπέρβαση των γλωσσικών φραγμών και εμποδίων και στην επικοινωνία των ανακοινώσεων, συζητήσεων και πορισμάτων του συνεδρίου. Τελευταίους, αλλά όχι έσχατους, τους προεδρεύοντες των συνεδρίων και ιδιαιτέρως τους ομιλητές του συνεδρίου για την αποδοχή της πρόσκλησής μας, τον κόπο της μετακίνησης, και την προσφορά από μέρους τους νέου, καίριας σημασίας, υλικού για προβληματισμό, καθώς και για γόνιμο και ανοικτό διάλογο.

Καλή επιτυχία!